

Метафорични кодове на високото пространство

(в „Мо, момчето, което живееше на покрива на един
небостъргач“ от Детелин Вълков и
„Карлсон, който живееше на покрива“
от Астрид Линдгрен)

Диана Христова

Студентка в I курс – Българска филология
СУ „Св. Климент Охридски“

ЗАГЛАВИЯ

- „Мо, момчето, което живееше на покрива на един небостъргач“ от Детелин Вълков
 - „Карлсон, който живееше на покрива“ от Астрид Линдгрен
- ➔ Насочват към местообитанията, които и в двата случая са във високото пространство

„Мо, момчето, което живееше на покрива на един небостъргач“ от Детелин Вълков

Сюжет

Мо преминава от спокоен живот към динамика и преодоляване на трудности:

- Влюбва се в принцесата от магазина
- Участва в състезание по миене на прозорци, където му се налага да се изправи срещу своя най-добър приятел – Дони;
- При опит за обир в хотела се разкрива историята на Мо: той е работил за военните
- Щастлива развръзка, според която Мо, заедно с Хипопо, се среща отново с любимата си принцеса

„Мо, момчето, което живееше на един небостъргач“ от Детелин Вълков

Теми и подтеми

- Приятелството
- Обичта и доверието (между дете и продавачка в магазин)
- Трудът (на Мо – чистач на прозорци)
- Горе (като символ на доброто, чистото, невинното)
- Долу (като символ на материалното, земното и злото)

„Мо, момчето, което живееше на един небостъргач“ от Детелин Вълков

Символика на високото пространство

- „Високото“ – синоним на духовно издигане, уединение, трансцендентност
- Неподвластност на материалните блага (на героя не са му необходими много пари, нито много храна или предмети)
- Акцентираща ценността на труда, извършван с удоволствие и прецизност
- Мо живее над небостъргача – той е над всекидневната суета и прилепчивост към материалното

„Мо, момчето, което живееше на един небостъргач“ от Детелин Вълков

Символика на ниското пространство

Сградата символизира погубването на духовните ценности

Един пример: Мо е повикан от обитателка на сградата, която не е доволна от измиването на прозорците; оказва се, че причината е в самите прозорци, но жената не се извинява на Мо, не проявява към него разбиране

„Мо, момчето, което живееше на един небостъргач“ от Детелин Вълков

Проблеми

- Конфликтът дете – възрастни
- Трудът, който се възприема като начин за изкарване на пари, а не като удоволствие
- Маменето с цел печалба
- Противопоставянето горе – долу
- Противопоставянето материално – духовно

2. Съпоставка - Астрид Линдгрен и Детелин Вълков

1) биографичен контекст - „Карлсон“

- Астрид Линдгрен сама споделя, че зад Карлсон стои една идея от дете – точно това дете ѝ дало идеята да създаде история с името Пипи Дългото чорапче; първоначалното име на Карлсон било Господин Лилюнкваст, който според детето „бил малък и симпатичен летящ чичко, който посещавал малчуганите, ако край тях не се мяркат възрастни“ – така се появява „В страната на здрача“; но, години по-късно, точно този Господин Лилюнкваст „се завърна, без да ме бе питал, хитрецът се беше променил изцяло. Естествено, той се смяташе за красив, умен и прилично дебел симпатяга, за храбрец в разцвета на силите си. Не, това изобщо не беше онзи мъничък и сладък Господин Лилюнкваст, а следователно трябваше и другояче да се казва. Ала защо тъкмо Карлсон от покрива? Когато бях малка, много обичах да ходя при обущаря с обувки за поправка, защото на стената в работилницата му бяха окачени две страховити цветни литографии, които особено много ме привличаха. Обущарят, който притежаваше тези

Съпоставка с „Карлсон, който живееше на покрива“ от Астрид Линдгрен

Съдържателни паралели

- Прилика в заглавията
- Прилики между Мо и Дребосъчето, които се нуждаят от приятелите си животни – кученцето на Дребосъчето и Хипопо на Мо
- Живо чувство за справедливост
- Безстрашие и храброст при противопоставяне на злосторниците
- Общо послание – въображението като бягство от самотата
- Смисълът на приятелството
- Стойността на доброто в материалния свят

Съпоставка с „Карлсон, който живееше на покрива“ от Астрид Линдгрен

Съдържателни различия

- Момо работи, а Дребосъчето е обикновено момче
- Дребосъчето се сприятелява с Карлсон, който, също като Мо, живее на покрива, но Карлсон и Мо са пълни противоположности – Карлсон е самовлюбен и егоистичен, докато Мо е скромен, добър, трудолюбив, държи на приятелите си и е справедлив;
- Наситеност с фантастични елементи в историята за Мо (дете да работи, да е най-добрият програмист в света, да разговаря с плюшени играчки, да стане мениджър на вътрешните и външните работи в хотела, да се ожени за принцеса)
- Придържане към реалистичната образност в историята за Карлсон

ОБОБЩЕНИЕ

Макар че са писани с отстояние от 60 години и стотици километри, двата романа имат сходни образи и послания:

- За значението на въображението в детството
- За нуждата от внимание и обич
- За приемане на различното
- За критическо отношение към логиката и привичките на възрастните